

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Sfinga

Sedaj je na vrsti Jagoda!

Pabecki

Rusija je bila odsihdob kakor sfinga. Nepricakovano, grozovito je bruhalo iz njenega osrčja in je teklo krvi na potoke. Mnogokaj je v njenih reakcijah in razpletih neumljivega, tajinstvenega. Jasne so bile vedno samo učinki in posledice: gore mrtvecev. Tako je bilo za Ivana Groznega in Petra Velikega, za Aleksandra in Nikolaja II. ter Lenjina in Stalina. Od decembra 1934, ko je postal leningrajski tajnik komunistične stranke Kirov žrtv široko razporene zarotniške skupine, ki je bila v zvezi s skupino opozicionalnega Zinovjeva, pa do sobotne smrtne obsodbe tvorca sodobne sovjetske vojske maršala Tuhačevskega in sedmih drugih vodilnih generalov, so se neprekinjeno nadaljevali procesi in so zaporedoma, drug za drugim, padali vodilni možje boljševiške revolucije. Kar po vrsti je šlo in z jadrno naglico.

29. decembra 1934 je izreklo vrhovno vojaško sodišče v Leningradu smrtno obsodbo nad Kirovim morilcem Nikolajem in 13 njegovimi pajdaši. Takrat se je izkazalo, da je bila ta skupina v zvezi z veliko skupino Zinovjeva. Zaprti so Kotolnina, Šackega, Rumjanceva, Mandelstama, Mjasnikova, Levina in Sosničeka. 18. avgusta 1936 se je pričel v Moskvi nov proces proti pristašem Trockega in Zinovjeva. Obtoženci so bili Zinovjev, Kamenov, Jevdokimov, Smirnov, Bakaev, Mračkovski. Ter Vaganjan, Drejcer, Goleman, Reinhold, Pikel, Olberg, Berman-Jurin, Fritz, David-Kruglanski, M. Lurie in N. Lurie. Vseh 16 zarotnikov so obsodili na smrt in ustrelili.

Letos v januarju se je pričel v Moskvi nov proces proti skupini **trockistov, obtoženih**, da so organizirali po navodilih Trockega teroristično in sabotažno organizacijo, ki je pripravljala zlasti v tovarnah vojne industrije vohunstvo in sabotažo. In sicer skupina Nikolajev, Pjatkov, Serebrenjakov, Muralov, Livšic, Drobnis, Bogoslavski, Knjazev, Ratajčak, Norkin, Šestov, Turok, Graše in Pušin so bili obsojeni na smrt in ustreljeni. Radek, Sokolnikov in Arnold so bili obsojeni vsak na 10 let težke ječe. Strojilov pa na osem let, kmalu nato sta bila Rykov in Buharin obsojena vsak na osem let težke ječe.

Trockistom so sledili na zatožno klop odilni možje pri GPU in generali. Tudi to pot so presenetila pohlevna priznanja in prošnje za milost od strani obtoženec. Ruska sfinga. Vsi so padli...

V ospredju pozornosti je bil zmagovalec nad ruskimi generali, ki so ob revoluciji korakali proti rdeči Moskvi, organizator ter oblikovalec sodobne ruske vojske — maršal Mihail Nikolajevič Tuhačevski.

Posebno zanimanje za Tuhačevskega ima svoje vzroke, saj izhaja iz stare ruske plemiške rodbine. Ko je Tuhačevski nekoliko mesecev pred izbruhom svetovne vojne prisegal Nikolaju II. Romanovu, je nosil v sebi močan vzgon h karijeri. Ta vzgon po karijeri je bil v tem potomcu starega ruskega plemstva močnejši od prisege carju. Ko je za nesporno junaka v svetovni vojni pričakoval najvišji častniški red sv. Jurija je doživel razočaranje. Odlikovanja ni bilo, pač pa je Tuhačevski prišel v ujetništvo in je razočaranje nad carsko Rusijo, pospešeno po karizmi in neugananih ambicijah, gnalo mladega Tuhačevskega v boljševiški tabor, kjer ga je odprtil rok sprejel na vso moč protežiral Trocki. Mladi Tuhačevski tolče caristične generale drugega za drugim in se z naglo brzino vzpe

DELAVCI PROSLAVLJAJO USTRELITEV OSMIH GENERALOV Z VODKO. — DRŽAVNI URADI PRETVORJENI V PLESNE DVORANE.

PARIZ, 15. junija. Kakor poroča »Petit Parisien« iz Moskve, se bo v kratkem pričela obravnavati proti bivšemu šefu GPU Jagodi. Isti list poroča, da je vržen iz svojega položaja Agranov, komisar za notranje zadeve, ki je bil desna roka Jagode. Aretiran je nadalje bivši sodelavec Jagode iz GPU Prokofijev. Soproga komisarja za zunanje zadeve Litvinova, ki je bila pred nedavnim zaprta, je sedaj pozvana iz pregnanstva na Uralu.

LONDON, 15. junija. Po vestih iz tujih virov je nudila justifikacija rdečih generalov povod, da se v vseh sovjetskih mestih prirejajo velika nastaneri Vorošilov, podkomisar v vojnem ministrstvu Jegorov, komisar za notranje zadeve Ježov, prometni komisar Kaganovič in predsednik sovjetske vlade Molotov. Pričakuje se veliko čiščenje tudi med sovjetskimi diplomati. Vzdržujejo se vesti, da bo Stalin zahteval odpravo nemških in japonskih konzulatov po vsej Rusiji, ker niso po njegovem mnenju več potrebni.

rodna veselja, ki naj pokažejo, kako so pri nardu te kazni popularne. — Delavci so bili v izobilju deležni vodke, dočim so bili državni uradi pretvorjeni v plesne in zabavne dvorane. Komunistični prvaki sklicujejo na vse strani zborovanja in sporočajo v svojih govorih množicam, da je treba proslaviti z veseljem smrti onih, ki so hoteli izdati sovjetsko Rusijo.

LONDON, 15. junija. »Sunday Express« poroča iz Varšave, da sedi Stalin v Kremlju kakor sfinga in da ga čuva na tisoče izbranih Kozakov in georgijskih čet. Samo pet ljudi lahko gre k Stalinu, in sicer vojni minister Vorošilov, podkomisar v vojnem ministrstvu Jegorov, komisar za notranje zadeve Ježov, prometni komisar Kaganovič in predsednik sovjetske vlade Molotov. Pričakuje se veliko čiščenje tudi med sovjetskimi diplomati. Vzdržujejo se vesti, da bo Stalin zahteval odpravo nemških in japonskih konzulatov po vsej Rusiji, ker niso po njegovem mnenju več potrebni.

Baski v stiskah - Razbremenilni republikanski ofenzivi

SALAMANCA, 15. junija. Havas poroča: Po vestih Francovega glavnega štaba z baskovske fronte je odpor Baskov popolnoma strt. Ofenzivo vodi osebno general Franco. Iz Santandra poročajo, da so francosci že vkorakali v Bilbao. General Miaja je poslal na pomoč Ba-

skom 60 napadalnih republikanskih letal. Da razbremenil Baske je pričel z veliko ofenzivo proti Huesci in Saragossi, ki ju republikansko topništvo že obstreljuje. Druga republikanska ofenziva se je pričela za Cordobo.

„Bristol Brenkem“, „Ferry Batle“, „Wickers“

LONDON, 15. junija. DNB poroča: »Morningpost« objavlja podrobnosti o najmodernejših angleških letalih tipa »Bristol Brenkem«, ki dosežejo do 449 km na uro in ki se lahko dvignejo v višino 4500 m. Razen teh bombnikov pa bodo

gradili tudi še bombnike tipa »Ferry Batle« s hitrostjo 417 km na uro in možnim dvigom do 5000 m visoko, razen tega pa še enomotorna bombna letala tipa »Wickers« s hitrostjo 316 km na uro in možnim dvigom v višino 6500 m.

1000 laških legionarjev in fašistični general mrtvi

RIM, 15. junija. Včeraj je bila objavljena četrti lista padlih laških legionarjev v Španiji. Zadnje dni so objavili 4 liste z imeni okoli 1000 italijanskih legionarjev,

ki so padli v bitki na Guadalajari od 8. do 18. marca. Med padlimi je tudi general fašistične milice Albert Luzzi.

nja kvišku na lestvi vojaške hierarhije. Tega njegovega vzpona ne more zasenčiti niti poraz na poljski fronti leta 1921.

Tuhačevski je po teh zmagah na bojišču prešel v drugo fazo svojega ustvarjanja. S Stalinovim pristankom je potisnil iz vojske vpliv komunističnih komisarjev, ustvarjal je častniško hierarhijo, oblikoval je v častnikih zavest vojaške kaste, se uprj vmešavanju GPU v vojaške zadeve, dokler ni poleti 1936 tedanji šef GPU Jagoda s pohodom na Klev in aretacijo številnih generalov in častnikov zlomil prestiž in moč rdeče vojske. Odlej je pričela toniti zvezda maršala Tuhačevskega. Borba proti »civilistom« v Kremlju se je zaključila z njegovim popolnim porazom in njegovo smrtjo.

Njegova usoda je rezultat kompromisa med Stalinom in Vorošilovom. Vorošilov je izposloval od Stalina, da prelomi palico nad Jagodo in da potrdi omejitve GPU, ki so bile usiljene vojski za časa največje avtoritete Tuhačevskega. Stalin je pustil pasti GPU in Jagodo, Vorošilov pa Tuhačevskega in njegovo komunistično in od vseh strankarskih vplivov izolirano vojaško politiko. GPU se

nima več vmešavati v vojaške zadeve. V tem delu je mrtvi Tuhačevski zmagal. Toda v vojsko se vračajo po Tuhačevskem pregnani ljudski komisarji, ki v imenu komunistične stranke nadzirajo delovanje vojaških poveljnikov in brez katerih sopolisov ni mogoče izvesti nobene naredbe.

Toda za vsem tem je še mnogo tega, kar postane zaenkrat nepojasnjeno ter nerazčiščeno. Šele zgodovina bo lahko spregovorila ter osvetlila prezanimive labirinte ruske sfinge. Ob vsem tem pa žre revolucija svojo deco v neomejenih razmahih. Rdeči Bonaparte Tuhačevski je plačal svoje napoleonske načrte s svojo glavo. Toda revolucija bo žrla, kakor izgleda, svojo deco naprej. Bogve, kdo bo sledil Tuhačevskemu. Že poročajo, da nosi tudi maršal Jegorov svojo glavo v torbi. Še bo tekla kri in še bodo obtoženci izpovedovali priznanja in samoobtožbe. S smrtjo Tuhačevskega pa ni odstranjena možnost rdečega banapartizma. Ali pride rdeči Bonaparte, kakor je Napoleon sledil francoski revoluciji? Kaj pravi ruska sfinga?

Spreobrnjenje g. F. Žebota

V »Jutru« št. 133 beremo pod gornjim naslovom: »V Mariboru je v torek popoldne igral g. Fran Žebot, sedaj podpredsednik občine in voditelj JRZ, zelo vidno vlogo. Ob svojem času se bo še pojasnilo, kakšne nasvete je dajal in kakšne intervencije je opravljal. Gostje iz Beograda se niso mogli načuditi njegovi živahnosti in vnemi. Spraševali so se, ali je to tisti gospod Žebot, ki je za časa »diktature« tako pridno hodil v Beograd ter pisaril pisma, v katerih se je prav bridko izražal o politiki bivše SLS in njenih glavnih voditeljih? Ali je to tisti g. Žebot, ki se je z obema komolcema silil, da bi prišel pod zaščito g. Jevtiča februarja meseca 1935, v senat? Ali je to tisti g. Žebot, ki se je tako vneto interesiral za kandidatsko listo ob petomajskih volitvah? Začudenim gostom smo morali odgovoriti, da se ne motijo. To je bil res pravi gospod Fran Žebot, plačeneec onega režima in one politike, ki jo danes tako ogorčeno obsoja. V torek je z veseljem spremljal psovke najetih kričavcev in izgrednikov proti g. Petru Živkoviču, kateremu se je sicer v nedavnih časih približeval ponižno sklonjenega hrbta in usta polna sladkih besed. Res je pač, da tega ni zastoj opravljal. Dobival je nagrado v jugoslovenski valuti. Mesec za mesecem je kasiral na tisoče dinarjev, ki jih je prejemal kot osebno in politično »podporo«, mesec za mesecem je apeliral na dispozičijsko blagajno »diktafor-skega režima«, češ da ga njegova bivša stranka SLS preganja, da mu odjeda kruh, ker se je iskreno pridružil politiki državnega in narodnega edinstva. Danes g. Živkovič ne more več plačevati hlapcev. G. Žebot se je sedaj prepračal, da je bil Živkovičev režim slab. Živkovičeva blagajna ne posluša več. Živkovič ne more več ne sablje, ne škornjev, katerega pete so bile tako sladke, in g. Žebot je ogorčen in krepko odmevajo v njegovi plemeniti duši psovke ljubljanskih »slovenskih fantov«.

afera

V sladkorni tovarni na državnem posestvu v Belju so odkrili velike malverzacije, radi katerih je država oškodovana za več milijonov dinarjev in je pri tem prizadetih več uradnikov.

Izjava patra Leopolda

Nedeljsko »Jutro« poroča pod celjskimi vestmi: Pater Leopold je glede na našo včerajšnjo notico »Brez slave in sreče...« prosil naše celjsko uradništvo za objavo, da se v torek zvečer ni udeležil izgrediv, marveč je stal pred hotelom »Evropa« in samo opazoval, kaj se dogaja. Izjavil nam je tudi, da odločno obsoja napad s kamenjem in jaje na nacionaliste. Patru Leopoldu smo zelo hvaležni za to izjavo.

Suzor in namestitev žena

Na seji ravnateljstva osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu (Suzorja) so med drugim sklenili predlog o zvišanju nezgodnega prispevka za lastnike kmetijskih strojev, nadalje, da se v bodoče ne bodo več sprejemale poročene žene v službo niti pri osrednjem uradu, niti pri okrožnih uradih.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Nacionalni problemi

Obmejno učiteljstvo obravnava pereče obmejne probleme

Se so nam v živem spominu veličastna zborovanja poprej v enem skupnem društvu združenega učiteljstva narodnih šol sreza Maribor levi in desni breg s predsednikom Mirkom Vauda od Šmarjete ob Pesnici do l. 1932, nato enako vzvišena zborovanja osamosvojenega sres. učit. društva Maribor levi breg s še danes istim predsednikom, na katerih zborovanjih so poleg razprav o važnih stanovskih in pedagoških vprašanjih zavzemale odločno in odlično upoštevanje razprave o **obmejnih narodnih problemih**. Premnoga leta sem že je to učiteljstvo podčrtalo krvavo potrebno medsebojne složnosti, strpnosti in strnjivosti vsega nacionalnega delovanja na obmejnem ozemlju. Posebno pozornost je zbudila od imenovanega predsednika sestavljena in pri učit. zborovanju dne 15. dec. 1933 sprejeta ter javnosti in posebej odločilnim oblastvenim in narodnim činiteljem ter nar. obrambnim in sploh nacionalnim ustanovam predložena **obmejna spomenica**. Ta je ožigosala nezdrave obmejne razmere, brezbriznost oblasti in narodnih krogov za obmejne potrebe in zahteve ter na vse poklicane apelirala na: **koncentracijo in sistemizacijo vsega obmejnega udejstvovanja v gospodarsko-socialni, prosvetni in obče nacionalno-kulturni smeri, dalje na ustanovitve »Narodnega sveta«, sklicanje posebne obmejne ankete** itd. Pokojni, žal mnogo prerano umrli naš severni osvoboditelj general Rudolf Maister z ožijimi obmejnimi narodnimi borci se je odločno zavzel za to akcijo, saj je bil baš on ves up in nada, voditi in dobojevati to **drugo osvobodilno obmejno borbo**, žal nam je njegova prezgodnja smrt prekrizala na še idealne naklepe.

Važno je ugotoviti, da je naše severno obmejno učiteljstvo že pred leti manifestiralo in javno neustrašeno izražalo potrebo izmirjenja in složenja pri javnem, izvenšolskem narodnem delu sploh, osebno še v obmejnih pokrajinah!

Zadnjič se je učiteljstvo tega društva zbralo na izletnem zborovanju v soboto 5. junija t. l. v Feličevi restavraciji na Tezmem pri Mariboru. Uvodoma se je g. predsednik spomnil umrlih stanovskih tovarišev, visokega odlikovanja Nj. Vis. kneza namestnika Pavla na eksfordski univerzi, ustanovitve kmetijske zbornice, 20letnice majniške deklaracije itd. Po obširni razpravi in debati o stanovskih zadevah je sledila glavna točka: **Nekateri pereči obmejni problemi**. Razpravo je z zgoščenim, temeljitim in vseobsežnim poročilom otvoril g. M. Vauda in sicer po sledečih poglavjih: 1. obmejna gospodarsko-socialna vprašanja. 2. naši narodni

nasprotniki tu in onstran meje, 3. obmejno šolstvo, 4. obmejno nacionalno življenje in delovanje, 5. obmejna resolucija. Poročilo je bilo sprejeto z viharim odobravanjem in je tako aktualno, da ga bo treba objaviti. Nato so podali izčrpna poročila g. A. Sardoč iz Št. Ilja, g. F. Borko s Sladkega vrha, g. I. Hlebec od Sv. Križa in v imenu CMD veleza-

služni šol. nadz. v p. g. I. Tomažič. Resolucija bo objavljena javnosti, kompetentnim činiteljem in narodnim organizacijam. Njena usoda zavisi od nas vseh! Obmejnega učiteljstva — našega idealnega obmejnega čuvarja — optimizem, idealizem in neklonljivost občudujemo!

Kulturni razgledi

„Prelovčev vokalni kvintet“ je zapel

Mariborčani le redkokdaj slišimo mala pevska združenja (od kvarteta do okteta) z resnimi umetniškimi stremenji. V Mariboru je edina podobna koncertna enota Živkov septet, medtem ko imajo druge take pevske skupine le bolj družaben in večkrat celo samo prigoden značaj.

Zato smo s tem večjim zanimanjem pričakovali nastopa mladega »Prelovčevega vokalnega kvinteta« iz Ljubljane. Zapel je v četrtek 10. junija v našem gledališču. Spored je obsegal umetne in narodne (v kvintetu) ter samospeve. V prvem delu smo slišali živahno ponosne »Gorenjce« iz Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«, krepko Juvanjevo »Slovensko zemljo«, znano Hajdrihovo podoknico »Luna sije« in pristrčno lepo Prelovčovo »Nageljček na oknu«, ki jo je skladatelj posvetil temu kvintetu. Zaključna tretjina je bila sestavljena iz samih naših narodnih pesmi, med njimi dveh v Prelovčevi »Fantije, zgodaj vstajajte« in šaljiva »Bom šuštarja vzela«, dveh v Devovih (koroški »Spet ptičke pojo« in »S'm se rajtov ženiti«), ene v Maroltovi priredbi »Kaj b' jaz tebi dau« s tenorskim samospevom in D. Bučarjevega »Venčka narodnih«. Pohvaliti je treba, da so dali toliko narodnih, saj je prav narodna pesem naše veliko bogastvo in ponos. Kvintet je ob koncu zapel še sentimentalno Prelovčovo »Sedem si rož porezala mi«.

V kvintetu pojejo gg. Gostiša (I. tenor), Drašler (II. tenor), Rakovec (I. bas), Lupša in Debelak (II. bas). Pred dobrima dvema mesecema so si mladi idealni pevci ustanovili »Prelovčev vokalni kvintet«. Med njimi so trije, ki študirajo solopetje. Vsak posamezen pevec je glasovno prav dober. Treba bo pa seveda še časa, da se bodo glasovi zliili in stopili v tisto plemenito enoto, ki dela vtis pevške homogenosti ter popolne enotnosti zamisli in občutka, kateri se mora v vsakem zboru posameznik zavestno in po-

žrtvovno podrediti in posvetiti. Če bo kvintet ostal skupaj, bo to prav sigurno in v zelo popolni meri dosegel. Saj se je že pri tem nastopu pokazalo v nekaterih pesmih prav lepo sozvočje, posebno na nežnejših mestih. Interpretacija je v splošnem dobra.

Med obema kvintetovima nastopama so zapeli trije solisti, ki se šolajo pri g. Betettu. G. F. Lupša je basist lepo do nečega, prijetnega glasu, neprisliljenega nastopa in naravnega izražanja. Posebno polno mu donijo nižje lege. Izvajal je Adamičevo globoko občuteno »Noč je tožna«, romantično Greminovo arijo »Ljubezni je ves svet pokoren« iz opere »Jevgenija Onjegina«, P. J. Čajkovskega in Fiescovo arijo »Zdaj z Bogom mi za vedno« iz Verdijeve opere »Simon Boccanegra«. — Tenorist g. A. Gostiša ima prilično svetel, liričen glas, ki pa je zmožen tudi izdatne zvočnosti. Pri Lajovčevi, sicer dobro podani »Serenadi« se mu je poznal rahel nemir, krassen in izrazito narodno pobarvanj samospev iz skladbe »Kujawiak« (poljski narodni ples) Poljaka F. Nowowiejskega pa je zapel z izredno prepričevalnim občutkom. — G. L. Rakovec je naš znanec iz Maribora. Njegov zvonki, čisti, svetlo kovinski bariton se bo v nadaljnji šoli še razvijal in izpopolnjeval. Rakovec je zelo občuteno izvajal Vilharjevo samospeva »Mornar« in »Kam?« Paziti in ogibatj pa se bo moral nastajajoče afektiranosti, ki je posebno pri koncertnih nastopih lahko kvarna. — Vse tri soliste je pri pianinu fino in z inteligentno skladnostjo spremljal g. Darko Zupanič.

Tak je bil potek. Občinstvo je goste s simpatijami sprejelo. Vztrajna vaja bo pod ugodnimi pogoji dvignila kvintet do višine priznanih združenj te vrste. To naj bo svetli cilj in vodilo teh mladih, kvišku stremečih pevcev. —n—

Spomnite se CMD!

Sokolske vesti

Sodelovanje Sokolov in Junakov

V Beograd je prispel načelnik sofijske župe Junakov Vasiljev, da se razgovarja o sodelovanju bolgarskih Junakov pri zletu beograjske sokolske župe 19. do 21. junija, pri katerem nastopi 350 bolgarskih Junakov.

Sokolsko društvo Studenci obvešča, da se razvije naraščajočega prapora in javni nastop mladinskih oddelkov v nedeljo dne 20. tm. po programu vrši, na kar opozarjamo bratska sokolska društva iz Maribora in okolice, kakor tudi sokolsko občinstvo. Odbor.

Ptujske novice

Kino Ptui. V sredo in četrtek ob 20. uri »Njegova hčerkica je Peter«.

Utopljenca. Pri Zabovcu so našli mrtvo truplo 30 letnega Gabriela Skerka iz Maribora, ki je v duševni zmedenosti skočil v Dravo in utonil. Tudi je naplavila Drava truplo Konrada Završkega iz Ruš, ki je 35. maja, o čemer je naš list že poročal, utonil pri Rušah ob izvrševanju poklicnih dolžnosti.

Gori! Posestniku J. Drevenšku iz Starošincev na Dravskem polju je uničil požar gosp. poslopje in vse pridelke.

Iz Gornje Radgone

Odhod dece na morje. Krajevni odbor Jadranske straže v Gornji Radgoni je določil datum za odhod dece, ki jo pošlje na morje dne 21. julija t. l. Prispevek za 14 dnevno bivanje v domu JS v Bakru znaša za otroka članov JS z vožnjo vred 280 Din. Ker ni doslej število prijavljenih še doseglo 25, se bo sprejemala tudi deca, ki ni članov, in sicer pred vsem ona deca, ki bo predlagalo šolsko upravitelstvo. Na stroške kraj. odbora JS pojde 5 revnejših otrok. Če bo nabiralna akcija uspela, se bo to število še zvišalo.

Putnikove novice

2 dnevni izlet v Graz prireja Putnik od 19. do 20. junija z luksuznim avtokarom. Cena vključno vizum le Din 110.—. Prijave in informacije: Putnik Maribor-Celje.

Morje vas vabi! Ugodna pavšalna potovanja z železnico in parniki na Jadran, ki jih prireja Putnik Maribor za skupine: od 4. do 18. julija: Aleksandrovo na otoku Krku Din 1.290.—, od 3. do 18. julija: Otok Hvar Din 1650.—. Prospekti in prijave pri: Putniku Maribor in vseh njegovih ekspoziturah.

H. V.:

Plozariji

Gospod urednik! Dovolite, da Vam narobim nekoliko iz šolskih klopi. Pred 14 dnevi nam je dala naša gospa profesorica v slovenščini za šolsko nalogo témo »Ljubljanski velesejem«. Od nas ga ni še nobena videla. Tembolje, popisovale bomo iz fantazije. Nekoliko časa sem premišljevala. Čas je potekal. Nekaj moram napisati. Bolj kratko. In napisala sem:

Ljubljanski velesejem. Ta sejem mora biti velik, ker se imenuje velesejem. Slišala sem nekaj o paviljonih. Tu bodo menda stvari razstavljene. Veliki ne bodo, ker je ja vzorčni velesejem, in za vzorce se ne rabi mnogo prostora. Vsaj za manufakturne vzorce ne. Če od pohištva, strojev, avtov, dvokoles, včasih tudi od goveje živine, od ovac, psov itd. le vzorce razstavijo, pa ne vem.

Vzorčni velesejem mora biti velika ustanova. Dolgo pred otvoritvijo bobnajo po časopisih, da bo semenj. Pišejo, da bo lep in nas vse vabijo na obisk. Tudi znižano voznino nam obetajo, če si kupimo vstopnico.

Kar sem še potem zapisala, si ne upam niti povedati.

Tako sem napisala. Kratko je, a imela sem premalo časa. Čez 3 dni je naša pro-

fesorica prinesla zvezke nazaj. Popravljen. Meni je dala red 4, zraven pa pripisala: »Ali ste naivni! Oglejte si vendar enkrat ta velesejem.«

Te besede sem si k srcu vzela in se odpeljala na sejem. Pri otvoritvi nisem bila, ker bi me itak tam ne trpeli. Počakala sem raje 3 dni, da se vse vživi.

Bratrance me je spremljal. Šla sva od paviljona do paviljona, od stojnice do stojnice. Vse drugače sem si predstavljala. Vzorce so prave celote. Avtomobilov, motorjev, koles, vozičkov itd. je mnogo. Živine ni bilo. Drugače je pri raznih stojnicah. Tam se lahko kupi. Tako je tudi na Porciunkolji ali pri žeganju na deželi. To po mojem mnenju ni vzorčni velesejem, to so »štanti« na žeganju. Ponujajo razne gume, igle, koravde, zaplestnice, vse »pol zastoni, pol za denar«. Najš in napiješ se tudi lahko, sevé za denar.

Mnogo je lovskih trofejev. Zelo lepo. To pa ni vzorec, temveč razstava.

Da ni »štantov«, pri katerih za malo denarja še vedno drago kupiš, bi priznala ime vzorčni velesejem. Kar je vzorec je res lepo, in je prav škoda, da »štanti« vzorce tako degradirajo.

Tudi pošta vzorno deluje. Ob 14.30 sem zaupala škrinjici na sejmišču več razglednic. Eno tudi za mojo profesorico. Isti večer sem pa oddala popolnoma neznanim ljudem v mestu 3 razglednice s prošnjo, naj jih v kako skrinjico vržejo,

ker jaz ne utegnem. Te so naslovljenci že drugo jutro dobili, iz vzornega sejmišča pošte pa še popoldne ne. Ob 18. uri so nas iz sejmišča vzorno spodili. Naj gremo na veselični prostor, da tam malo dlake pustimo. Pa si še to oglejva, rečem bratrancu.

Po 20. uri sva šla tja.

Pri vrodu na levo je »prater«, na desno po drevoredu pa »štanti«. Prater mrtvev. Zgodaj je, mogoče pozneje. Za praterom se vrste razne gostilne, kavarne, bari. Povsod godba, ponekje tudi ples. Vse prazno, edino paviljon, kjer je igrala našemljena godba, je bil nabito poln. Radovedno vstopiva tudi midva. Komaj sva prostor dobila. Pred paviljonom polno poslušalcev.

Godba je na pihala. Godci v jirhastih hlačah, belih nogavica, rdečih jopcah brez rokavov, na glavah črne nizke klobuke s piranovim perjem na njem. Prav iz Linza so, takozvana »Bauernmusik«. Amtssprache: Deutsch, v zgornjeavstrijskem dialektu. »Pa fajn plozajo«, sem slišala opazke. Igrali so nemške komade: Im tiefen Keller, Hoch soll er leben, O mir tut der Bauch so weh!, Lieschen muss sterben, itd. Zraven so pa delali gimnastične vaje. Poslušalci so jim hvaležno ploskali. Po treh do štirih nemških komadih so zaigrali kak slovenski marš. Tu ni bilo konca navdušenja in ploskanja. »A ni tu fajn muska? Nemci so, pa znajo tud' sluvenske marše! Fejst kerici

so!« Tako so govorili pri sosednji mizi. Mene pa je obšla kri sramu in jeze. Muзикantov imamo odveč. Za sejem pa niso dobri. Preresni in preučeni so. V tujino, v tisto tujino, ki nas je stoletja tlačila in bi nas brez usmiljenja iztrebila, če bi bila zmagonosno izšla iz svetovne vojne, tja gredo po muzikalične vzorce. Iz Linza jih naroči, da našemu dobremu in poštenemu ljudstvu kaj »zaploza« in ga v dobro voljo spravi. Temu »plozanju« izkazujejo vse priznanje. Sem ter tja se ti »plozariji« spomnijo, da so v srcu Slovenije in za nemeček udarijo kako slovensko. Eden od »plozarjev« zna tudi slovensko. Je to beseda »hvala«, ko hodi pobirat, če mu vržeš dinar v krožnik.

Malo sem pri mizi rentočila. Zglašala sem se, da uprava velesejma trpi nemške godbenike iz Avstrije, a sem slabo nalletela. »Če Vam ni prou, pa pejte odkoder ste prišli«, so rekli.

Vstala sva in res odšla, odkoder sva prišla. Vlak me je odpeljal iz srca Slovenije, na njeno periferijo. Žalostna nad takim doživljajem, sem si mislila: škoda, da sem šlo končala, sicer bi provocirala témo za šolsko nalogo o Ljubljanskem velesejmu, in bi vse napisala. Petka bi bila na vsak način, in opazke o svoji naivnosti bi ne brala pod svojo nalogo.

Nekomu pa le moram to povedati, sicer počim od jeze in sramu. In ta neki ste Vi, gospod urednik. —

Mariborske in okoliške novice

Vzorno delovanje Strelske družine v Podovi

Strelska družina v Podovi je lahko vzgled marsikateri drugi družini, ki ima boljše pogoje za svoje delovanje. Marljivi odbor s predsednikom g. Jakobom Peskom, podpredsednikom Baumanom in tajnikom Koželjem je lahko ponosen na uspehe svojega dela posebno danes, ko je na vasi vsako delovanje oteženo in je težko ohraniti še posebej lepo slogu, ki vlada ravno v Podovi. Preteklo nedeljo je priredila družina na lastnem strelišču tik vasi nagradno tekmo. Na strelišču je bilo prav živahno od jutra do večera. Za nagrade so se borili poleg domačinov še člani iz Hotinje vasi, Gorice, Dobrovc, Prepol, Tezna in Maribora, skupno 40 strelcev. Organizacija tekme je bila brezhibna. Po končani tekmi so se sestali strelci v gostilni br. Zagovca. Zbrane strelce in goste je pri srčno pozdravil predsednik g. Pesek Jakob, posebej še zastopnika okrožja g. Hiniča z gospo in g. Luknarja, za Mariborsko družino nar. Živkoviča kakor vse zastopnike sosednih družin ter domačega g. župana. Zastopnik okrožja g. Luknar je izročil družini pozdrave predsednika mariborskega strelskega okrožja komandanta mesta g. generala Milenkoviča, govoril o pomenu vzgoje strelskega naraščaja, čestital družini k vztrajnemu in složnemu delu in današnjemu uspehu.

in končal svoj govor z zagotovilo ljubezni in udanosti mlademu kralju Petru II. in visokemu Kraljevskemu domu. Nato je izročil odlični strelec mariborske Strelske družine g. Hinič darilo okrožja — lepo uro — kot prvo nagrado strelcu Baumanu Alojzu, ki je dosegel od 150 dosegljivih krogov 105 točk. Naslednji uspehi so bili sledeči: Fingušt Avgust (93), Sasović (90), Bauman Franc (84), Bauman Jožef (77), Žnuderl (71), Pesek (69), Kline (68), Fingušt (67), Cizej (Maribor) 67, Fingušt Leopold (62), Bukovec (61), Predikaka (60), Bauman Alojz (59), Dornovšek (58), Debenjak (54), Zagorec (50), Avgustin (49), Šeruga Franček (Tezno) 49 in Šeruga Janko (Tezno) 41 točko. Tekmovalci so sprejeli primerne nagrade (20), 40 strelcev je izstreljalo 960 metkov. Po razdelitvi nagrad se je razvila izredno prijetna zabava, ki bo ostala vsem, zlasti pa gostom v najlepšem spominu, posebno pristna domačnost, ki je vladala med strelci v Podovi. Pred odhodom gostov je spregovoril v slovo pri srčne besede g. Bauman. Mariborski strelci smo odnesli iz Podove najboljšo utise. Odboru, ki zna ustvariti na deželi tako razpoloženje in navdušenje za strelski pokret, pa bodi izrečeno najlepše priznanje in priskrbe čestitke!

Težka prometna nesreča pri Rogatcu terjala svojo žrtev

Na znanem strmim klancu ceste v Stopercih, nekaj kilometrov od Rogatca, se je v nedeljo pripetila, kakor vse kaže, smrtna nesreča. Zadel sta skupaj avto in kolesar, pri čemer je slednji postal žrtev. Bilo je okrog 18. ure, ko je vozil z osebnimi avtom iz Rogatca proti domu trgovec H. Nadasi iz Ptuj. V Stopercih mu je pridiral nasproti kolesar. Srečanje je bilo na najnevarnejšem mestu pod klancem, na ostriem ovinku. Kolesar čim je zapazil avto, ni utegnil zavoziti dovolj na desno (cesta je na tem mestu zelo ozka) ter je tako zadel v prednji del avtomobila. Kolo je razneslo, kolesar pa je treščil z glavo naprej, naravnost v zaščitno šipo, jo razbil, pri čemer mu je počila lo-

banja. Obležal je nezavesten. Kri je obrižgala avtomobil, drobci za prst debele šipe pa so lažje ranili tudi lastnika avtomobila deloma tudi njegove sopotnike. Demoliran je bil sprednji del avtomobila. O nesreči je g. N. sam obvestil orožništvo v Majšperku ter odpeljal nato k ponesrečencu slučajno tam se mudečega zdravnika dr. Pečeta s Ptujke gore, ki je nudil prvo pomoč težkoponesrečencu, ki so ga nato odpremili v Rogatec. Njegovo stanje je bilo brezupno. Baje je poškodbam, ko to poročamo, že podlegel. Pri njem so našli vojaško legitimacijo na ime Golob Ivan. Baje je doma iz Pobrežja pri Mariboru.

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru sporoča, da v njenem obratu do nadaljnjega ni na razpolago nobenega prostega mesta. Zato naj se ne predlagajo prošnje za sprejem. Ako se prošnje vseeno predložijo, se nanje ne bo odgovorilo.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini. Včeraj se je odigralo tretje kolo in je sedaj stanje naslednje: Najdori 2 in pol, Foltys, Pirc, Matvejev, Triunović, Vuković 2, Tomović 1 in pol (1), Bröder, Drezga 1 in pol, Schreiber, Šamisch 1 (1), König 1, Kostić, Nedeljković pol (1), Gereben 0 (1), Kalabar 0.

Neurja ogrožajo kmetovalca Sloven- skih gor. Tekom prvih dni meseca junija so Slovenske gorice doživele že dvakrat točo, ki je vsakikrat obiskala druge krajevne črte. Spremljalo jo je vedno zelo divjajoče vetrovje, ki je lomilo drevesa, trgalo strehe itd., z vetrom nešeno deževje pa je zabilo v zemljo na izpostavljenih krajih žito, travo (seno) in druge setve. Mnogi vinogradi kažejo posledice toče in viharja. Zaskrbljeni vinogradniki zato škropijo trto že drugič, nekateri celo tretjič. Tudi itak mnogo pod srednje obiljbljajoči sadonosniki so prizadeti, vihar je strosil precej sadja, polomil veje, toča je ranila listje in sadje. V dolinah pa je na mnogih krajih, posebej v pesniški dolini, narasla voda in povodni »čričeki« — žabe regljajo žalostni konec — poblatenemu in odplavljenemu senu!

Nočno lekarniško službo imata ta teden Minarikova in Remsova lekarna.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Spremenljivo oblačno, hladneje, nagnjenost k nevihtam, severozapadni vetrovi.

Vsem tovarnarjem in trgovcem, ki so darovali dobitke za tombolo Sokolskega društva Maribor II. Pobrežje, izrekamo priskrbo zalivalo.

Krojaški krojni tečaj, 6tedenski, v Mariboru, pod vodstvom krojnega učitelja g. Knaflja je že določen. Se prične meseca julija in konča koncem avgusta. Natančen rok se bo pismeno javil vsem tistim, ki svojo udeležbo najkasneje do konca junija prijavijo — ustmeno ali pismeno — v uradu za pospeševanje obrta na sreskem načelstvu. — Še ta mesec se začnejo tudi **mojstrska izpitna predavanja**, za katera se prijave pošiljajo na isti naslov.

Knjiga „Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije“ je prispe- la in se dobi stal- no pri blagajni trgovine Pinter & Lenard, Maribor

Potovanje v Pariz. Prvo skupno potovanje francoskih krožkov na svetovno razstavo v Parizu, ki se ga lahko udeležijo tudi nečlani, bo od 10. do 21. julija, drugo pa od 31. julija do 10. avgusta. Cena je Din 2070.—; kdor želi več udobnosti, plača sorazmerno več. Lahko potuje tudi vsak na svoje stroške v Pariz in nazaj in se pridruži skupini krožkov samo za čas bivanja v Parizu; to stane za sobo, hrano, skupne izlete in vstopnine Din 1570.—. Prirejala se bodo tudi skupna potovanja dijakov 7. in 8. razreda pod vodstvom profesorjev; vsaka skupina bo ostala v Parizu osem dni; stroški znašajo 1670.— Din. Prijave za prvo potovanje se sprejemajo do 20. junija, za drugo pa do 10. julija. Prospekti, tiskovine in vsa pojasnila se dobe v čitalnici francoskega krožka, Gregorčičeva ul. 4, ob sredo od 17. do 19. ure, in pri tajniku društva, Vrbanova ul. 57.

Muzejsko društvo v Mariboru prosi svoje članstvo, da blagovolj poravnati članarino gospodu Mihaelu Mohru, ki se bo v prihodnjih dneh oglašil pri pt. članili.

Hotel »Orel« program šele od 16. t. m. dalje.

Darujte za azini sklad PRLI

Zadnje telefonične vesti

Francovci so davi zavzeli bas- kovsko prestolnico

FRANCOSKO-ŠPANSKA MEJA, 15. junija. Kakor pravijo zadnja telefonična poročila iz San Sebastiana, so danes ponoči Francove čete zmagovito prodrle v Bilbao. Baskovski miličniki so zapustili Bilbao že sinoči ter so se umaknili proti Santandru. Davi ob 5. je sporočila radijska postaja Francove severne armade, da se nahaja baskovska prestolnica v rokah generala Franca. Pred Bilbaom nahajajoče se vojne ladje so že sinoči sporočile v London, da je Bilbao popolnoma obdan in da je položaj Baskov obupen. Ob istem času je potekel tudi ultimatum, ki ga je stavil Franco Baskom in v katerem zahteva prostovoljno predajo mesta, ker bi sicer moral mesto popolnoma razdejati. Ker pa ni sledila prostovoljna predaja, je pričelo Francovo top-

ništvo, podprto s številnimi bombniki, z uničevalnim obstreljevanjem, ki je trajalo do polnoči. Radi granatnih in bombnih izstrelkov je na mnogih krajih mesta pričelo goreti, kar je prisililo baskovske miličnike k umiku. Baskovska vlada je že sinoči odredila evakuacijo civilnega prebivalstva, ki se je umaknilo proti Santandru. Franco je na drugem delu svoje ofensive napadel Bilbao s treh strani in tudi z morske strani, kjer je presekalo zvezo proti Santandru. Francovci so zajeli okoli 8 tisoč miličnikov. S tem je usoda Baskov dokončno zapečaten in plapolajo v Bilbau bele zastave v znak predaje. Franco bo sedaj po informacijah osredotočil vse svoje vojne sile pred Madridom, da izšli tudi tamkaj odločitev.

O tem in onem

Na Marsu bi ljudje ne mogli živeti

Venera in Mars že od nekdaj izmed vseh planetov našega solčnega sistema najbolj zanimata človeka. Posebno o Marsu so zvezdoslovci domnevali, da je na njem organsko življenje. Na njem so namreč od enega do drugega tečaja črne proge, ki naj bi bile namakalni kanali. Če bi bilo to res, bi lahko rekli, da prebivajo na Marsu visoko inteligentni in naobrazeni ljudje. Toda nekateri previdni zvezdoslovci trdijo, da človeško oko vendarle slabo vidi, čeprav imamo že daljnogled, s katerimi lahko vidimo suho zemljo na Marsu.

Zadnja opazovanja so pokazala, da je v izredno suhem Marsovem ozračju nekaj kisika, toda ne toliko, da bi mogel tam živeti človek. Toplota na Marsovem ekvatorju se dviga od — 80 stopinj C do + 45 stopinj opoldne. Izmed vseh planetov je Mars zemlji najbolj podoben. Njegovo leto poti okrog solca je splošno dvakrat tako dolgo, kakor naše leto, čas, ki ga rabi, da se zasuje okrog svoje osi, torej en dan, je pa skoraj enak našemu. Mars se dobro vidi dvakrat v letu. Zdaj je na južnem nebu opolnoči najsvetlejša zvezda in od zemlje je oddaljen 72 milijonov kilometrov. Njegova površina se vidi skozi daljnogled kot dva različna dela, modrozelen in rdečkastorjav. Modrozeleni del so smatrali prej za morje, rdečkastorjavega pa za suho zemljo.

Zdaj pa pravijo zvezdoslovci, da na Marsu morja sploh ni in da je to, kar je veljalo prej za morje, v resnici rodovitna zemlja — polje. Rdečkastorjava barva naj bi pa kazala na puščino. Edina voda na Marsu naj bi izvirala iz njegovih polarnih ledenikov, ki se poleti vedno znatno skrčijo. Če bi imeli prav tisti, ki vidijo na Marsu kanale, bi tekla ta voda izpod ledenikov po kanalih in namakala izsušeno zemljo. Najbrž pa človeštvo nikoli ne bo točno vedelo, kako in kaj je na Marsu, saj ni mogoče misliti, da bi se kdaj posrečilo dobiti z njim zvezo ali pa celo doseči ga z raketo.

Mati in hči.

Mati: »Sramota! Tvoj mož se je pri meni pritožil, da ljubimkaš z doktorjem. Sramuj še!«

Hči: »Daj no mir, mama!«

Mati: »Molči! Tudi jaz sem bila mlada in vendar nisem nikdar tako očitno ljubimkala z drugimi, da bi moj mož zapazil.«

Kosa na kamen.

V vlaku vpraša kmet meščana: »Prosim vas, kaj pa je v tem poslopju tam ob cesti?«

Meščan bi se rad odkrižal kmeta in mu odgovori: »To je norišnica za kmete.«

»Da, da«, pritrdi kmet, »saj sem mislil. Za meščane bi bila premajhna.«

Šele jutri.

Stražnik pijancu, ki se maje po ulici: »Kako se pišete?«

Pijanec: »Jaka, zmerom Jaka.«

Stražnik: »A, dalje?«

Pijanec: »Dalje? Priti boste morali jutri, gospod stražnik, danes se ne poznam.«

Mojstrski izpit za gospodinjje! Ako bi morale žene polagati mojstrski izpit v gospodinjstvu, bi se jim gotovo stavilo tudi vprašanje: kako se odpravi nesnaga iz perila. Gospodinjje morajo namreč vedeti, da prodre nesnaga v samo tkanino ter se utrdi med vlakna, pa je treba radi tega prati samo z dobrim jednatim milom, kakor je Schichtovo milo »Jelen«, ako naj se nesnaga temeljito odstrani. Dolgoletne skušnje tvrdke Schicht v izdelavi mila dajejo jamstvo vsaki gospodinjji, da bo ostalo njeno perilo dolgo lepo in dobro ohranjeno.

Mrtvaški zvon. V 44. letu starosti je umrla v splošni bolnišnici gostilničarka Jospina Škofova. Žalujočim naše toplo sočutje!

Dekle v smrt. Zastrupljeno so našli v Trčovi pri Sv. Petru niže Maribora 23 letno posestniško hčerko J. Golobovo. Vzrok njenega samomora ni zaenkrat znan.

V Sodni ulici bodo zidali. Te dni se je napravila kupna pogodba med mariborsko mestno občino in zadrugo »Mariborski dom«, v smislu katere je mestna občina prodala omenjeni zadrugi 271 m² sveta v Sodni ulici za ceno 20.325 Din. Kakor smo že svojčas poročali, bo na tem svetu gradila zadruga »Mariborski dom« ozko, štirinadstropno hišo, ki bo služila predvsem za pisarne in prodajalne. Kakor smo izvedeli bodo pričeli z gradnjo hiše že prihodnji mesec.

Nezgod v Francovem mlinu. Delavki Regini Tufnerjevi, ki je bila zaposlena pri izdelovanju makaronov v Francovem mlinu v Melju, je po nesrečnem naključju padel nož na levo nogo. Pri tem je Tufnerjeva zadobila precejšnjo rano, tako da so jo morali poklicani mariborski reševalci odprediti v mariborsko bolnišnico.

Zagonetno izginotje mlade služkinje. V neki gostilni na Aleksandrovi cesti je bila zaposlena 19 letna Alojzija Rotmanova kot služkinja. Pred dnevi pa je Rotmanova nanadoma izginila ter se do danes ni več vrnila na svoje službeno mesto. Radi tega je lastnica gostilne prijavila zadevo policiji ter dejala, da je imela Rotmanova ljubezensko razmerje z nekim zidarjem iz Slov. goric, ki je bil zaposlen v Mariboru. Ta zidar se je baje večkrat izrazil, da bo usmrtil sebe in svojo zaročenko, ki da je baje v blagoslovljenem stanju. Zadevo razčiščuje sedaj policija.

V smrt, ker mu je toča pobila polje. V Podkrajju se je obesil v svojem skednju tamošnji posestnik 42 letni Ivan Klavž. Ko so ga domačini našli, je bil že mrtev. Pokojnemu Klavžu, ki se je boril s težkimi gospodarskimi prilikami, je toča pred dnevi pobila vsa polja ter se je napram sosedom izrazil, da tega ne more pretrpeti, ker mu je toča edini vir dohodkov uničila in da pojde radi tega v smrt. To svojo grožnjo je res izvršil. Klavž zapušča ženo in 4 nepreskrbljene otroke.

Rokovnjači plenijo trgovine. V trgovino Draga Lukmana v Topolšici so vdrli doslej še neizsledeni vlomilci ter odnesli za okoli 5000 dinarjev raznega blaga, in sicer specerijo, manufakturno blago ter okoli 150 dinarjev gotovine. Storilci so prišli v notranjost trgovine na ta način, da so razbili s sekiro zamreženo okno na skladišču. Za vlomilci poizvedujejo.

Okna v svet

Obsedno stanje v Mandžuriji

LONDON, 15. junija. Iz Hingjanga poročajo o atentatu na mandžurskega cesarja, ki pa je ostal nepoškodovan. Proglaso je obsedno stanje.

Dar San Marina laški vlad

RIM, 15. junija. Predsedniku italijanske vlade je izročil poslanik republike San Marino milijon lir kot dar italijanski vla-

Športna gibanja

SK Mura prvak mariborskega II. razreda

V nedeljo se je odigrala v Murski Soboti druga kvalifikacijska tekma za prvenstvo mariborskega II. razreda med SK Muro in SK Gradjanskim iz Čakovca. Zmagala je Mura v razmerju 3:1 in si tako priborila naslov prvaka. Prva tekma med obema nasprotnikoma v Čakovcu se je sicer končala z zmago Gradjanskega 3:2, toda Mura ima boljšo diferenco golov.

Kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v ligo

Preteklo nedeljo je bilo 6 kvalifikacijskih tekem za vstop v nacionalno ligo, ki so bile za 6 klubov obenem že zadnje v tej konkurenci. Zmagali so Gradjanski

(Skopje) nad Šumadijo (Kragujevac s 4:3 (1:0), ŽSK (Petrovgrad) nad Elektro (Osijek) s 3:2 (1:1), Bačka (Subotica) nad Vojvodino (Novisad) s 3:2 (2:1), Jedinstvo (Beograd) nad Obilićem (Kruševac) 3:1 (2:1), varaždinska Slavija je z hazenskim rezultatom 14:1 (6:0) porazila Borca iz Banjaluke, dočim sta Sašk (Sarajevo) in Osvit (Šibenik) igrala neodločeno 0:0. Skupno z rezultati prejšnje nedelje so se kvalificirali za nadaljnje tekme: Slavija iz Varaždina, Gradjanski iz Skoplja, ŽSK, Vojvodina, Sašk in Jedinstvo. V nedeljo 20. t. m. bo tudi naš SK Železničar posegel v kvalifikacijske tekme, in sicer bo nastopil v Varaždinu proti tamkajšnji Slaviji. Kakor je razvidno iz rezultata 14:13, ki ga je dosegla Slavija proti Brcu, je Slavija v odlični formi, tako da bo Železničar najbrže imel precej težko stališče. Če pa bodo naši fantje zaigrali tako, kakor znajo, razen tega pa požrtvovalnost podvojili, potem ne more uspeh izostati.

Iz življenja in sveta

Žrtev lepe Helene

Nedolgo tega je umrl v Bukarešti sodni predsednik Paraviscu. Njegova žena, ki je bila 20 let mlajša od njega in ki so jo splošno imenovali lepo Heleno, je dobila po pokojniku izplačano zavarovalnino v znesku enega milijona lejev. Nedavno pa je prizadeta zavarovalna družba prejela nepodpisano pismo, ki je trdilo, da je Paraviscu umrl zavoljo strupa.

Skrivne poizvedbe niso dokazale samo pravilnosti te obtožbe, temveč so prišla še druga razburljiva dejstva na dan. Sodni predsednik je bil naravnost v suženjskem razmerju do svoje življenja željne in denarja potrebne mlade žene. Če je moral obsoditi kakšnega imovitega človeka, tedaj je lepa Helena obtožencu namignila in kmalu potem je imela odkupnino v svojem žepu. Sodnik je poskrbel potem takoj za oprostilno obsodbo.

Posli so tako cveteli precej časa, do-

kler ni prišlo nekaj na dan in je smatral Paraviscu za potrebno, da ostavi svojo službo. Usodna žena, ki je bila zdaj brez dohodkov, pa je sklenila, da se brezposelnega moža reši in da napravi še iz njegove smrti dobro kupčijo. Sklenili so pogodbo za visoko zavarovalnino na njegovo ime, a pri zdravniškem pregledu in podpisu pogodbe je bivšega sodnega predsednika nadomestoval neki njen mlajši prijatelj. Slepavstvo je uspelo. Kmalu potem je Paraviscu umrl. Ko so izvršili mrliški pregled, je skušala mlada vdova vse, da bi zdravnika glede vzroka smrti preslepila. Uspelo ji je, premamiti ga, da je odredil pokop. Nekoliko tednov je potem igrala lepa Helena vlogo žalujoče vdove, dokler jo ni doletela pravična usoda. Zaprli so jo in ji dokazali zastrupljenje. Zdaj bo sedela 12 let.

Slonova moč je 60 krat večja od človekove

Vsi vemo, da je slon zelo močan, ne vemo pa, kolika je njegova moč v primeri s človeško. Nedavno so poskusili v Siamu primerjati slona po moči s človekom. Na eno stran so postavili dva slona, na drugo pa 30 krepkih mož, toda prvi poskus je izpadel za moč slabo. Slona sta potegnila in vseh 30 mož je moralo za njima, čeprav so se na vso moč upirali. Potem so postavili proti dvema slonom 70 mož. To je bila že bolj izravnan borba, čeprav sta spet zmagala slona in potegnili

počasi za seboj vseh 70 mož. Nazadnje so postavili proti vsakemu slonu 44 mož, toda spet sta zmagala slona. Ravnotežje med obema strankama je bilo doseženo šele, ko je stalo proti vsakemu slonu 50 do 60 ljudi. Tako lahko torej rečemo, da je slon 50 do 60krat močnejši od človeka.

Mar veš?

Japonske neveste dajejo predmete, ki jih dobijo za poročna darila, svojim starejšim kot majhno odškodnino za trud vzgoje.

Slavni pariški zdravnik Roussel je bil

svoje dni zelo proti temu, da bi ženske hodile na sprehod in zrak, češ, da to škoduje njih polti in jim meša glave.

Bogate kmetice v krajih grške Makedonije še dandanes nosijo po sedem in dvajset spodnjih kril. Vsako krilo ima kako lepo vezeno. Spodnjice operejo le vsakih deset let.

Na tisoč žensk je ena, ki je slepa za barve, a pri moških že vsak trideseti ne razloči barv.

Ko je vladala angleška kraljica Elizabeta, je bilo zlasti imenitno, če je kdo imel uro pri sebi. Če se je hotel kdo v družbi posebno postaviti, je začel navijati uro.

Okoli leta 1560. je bil sladkor še tako drag, da so ga smeli po nekaj kilogramov darovati kraljem in kraljicam. Bogati dijaki so dajali, kadar so postajali doktorji, svojim rektorjem po četrť ali pol kilograma sladkorja, kar je pomenilo posebno počastitev.

Na Francoskem so si v 16. stoletju plemiči šteli v posebno čast, do so njih izvoljenke nosile v nedrjih njihove no-

gavice osem do deset dni, preden so jih obuli.

Plemkinje 16. stoletja so nosile okrog vratov majhne ovratnike iz krzna, ki so se imenovali boljši kožuški. Ti ovratniki niso bili zoper prehlad, ampak so jih nosile zares zato, da so se vanj lovile bolhe in uši, ki jih je bila gospoda 16. stoletja vsa živa.

Za smeh in dolga valja

Krivica.

Obtoženec: »Zaradi teh dveh prič me hočete obsoditi, gospod sodnik?«

Sodnik: »Seveda, saj sta vas oba videla, ko ste kradli.«

Obtoženec: »Neverjetno je tako postopanje. Privedem vam lahko sto prič, ki me niso videle.«

Slab vtisk.

A: »No, kaj je napravil pri tebi davčni eksekutor najprej?«

B: »Slab vtisk seveda...«

Prodaj

MOTORNO KOLO PUCH
220 ccm, zelo dobro ohranjeno, prodam. Jerin, Tattenbachova 20. 3217

APNO IN CEMENT
dobite najceneje in dostavljeno v lesni trg. Albin Čeh, Maribor, Betnavska c. 4. 3230

Lokal

LOKAL
se odda s 1. julijem. Vprašati Meljska c. 58, gostilna. 3222

Soba odda

OPREMLJENA SOBA
se odda takoj. Kopalnica, Nalov v upravi. 3220

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Streljska c. 1. 3228

ODDAM SOBO
z dvema posteljama ali prazno s prostim vhodom. Korosčeva 6-II. 8. 3231

SOBO

poseben vhod in hrano oddam. Vrbanova 28, pritličje.

Stanovanje

BOLJŠEGA SOSTANO-VALCA
sprejemem v ceneno oskrbo. Mir, Grajska ul. 2. 3216

STANOVANJE
se odda v najem. Nova vas, Lorbekova ul. 3. 3219

IŠČEM STANOVANJE
(3 sobe s kopalnico) za 1. oktober ali 1. november t. l. — Ne preveč na periferiji. Ponudbe pod »Jesenski termin« na upravo lista. 3221

LEPO STANOVANJE
dvosobno, parketirano, oddam s 1. julijem. Studenci, Ciril-Metodova 17. nasproti pošte. 3224

SOBO IN KUHINJO
oddam. Cankarjeva 5, Studenci. 3227

Službo dobi

SNAŽNO DEKLE
za vse, ki zna samostojno kuhati, iščem za takoj ali za 1. julij. Fischbach, Cankarjeva ul. 28, pritličje desno. 3223

Službo išče

ZA HRANO IN STANOVANJE
išče visokošolec preko poletja kakršnokoli zaposlitev. Sprejme vsako nameščenje. Ponudbe prosim na upravo »Večernika« pod »Nujno«. 3215

BRIVSKI POMOČNIK
dober delavec, išče stalno službo v mestu. Nastop po dogovoru. Cenj. ponudbe prosim na upravo »Večernika« pod »3215«. 3218

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Brez klobuka..
brez plašča..

toda utrjeno kožo..

Uživajte mladost in svobodo, kajti krema NIVEA skrbi za Vašo kožo in jo varuje, kakor pri pomladanskem solncu tako pri dežju in vetru. Samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, okrepevalno sredstvo za kožo in Vam daje mladosten, svež in zdrav izgled.

Sodoma in Gomora

20

»Zadnjo oviro bom že kako še premagal,« je govoril sam pri sebi in gledal skozi ključavnico na hodnik, kako bi neopaženo prišel izza vrat z ničlo in iz lišče. Ženske pa so nepremično stale pri izhodu, čakale, da neha kapucin biti človek in postane zopet pater. In začudeno so zmagavale z glavami, da morajo tako dolgo čakati. Tudi Angeliku je postajal njegov položaj vedno neprejetnejši, a ni in ni mu prišla nobena rešilna misel. Že je hotel vse riskirati in z divjim skoki splašiti ženske ter pobegniti, ko je slišal v bližini glasno govorjenje. Po stopnicah tik njegovih vrat so prišle tri gospe in krenile proti izhodu. V tem trenutku je Angelik tiho odprl vrata in se zmuznil na stopnice, ženske pri izhodu ga niso za-

pazile, ker je bila njih pozornost obrnjena na odhajajoče gospe. »Kistehant — kistehant,« so pozdravljale dekle in začele gospem pripovedovati, kaj jih zadržuje na hišnem pragu.

Tedaj je pa Angelik možko s trdimi koraki prilomastil po stopnicah in ne meneč se za ženstvo, pri izhodu sicer naglo, a samozavestno, zapustil hišo, ne da bi se bil le količkaj ozrl. Ženske so sicer rado vedno ogledovale tujega gospoda, stikale glave in ugibale, kdo da je in kje da je bil, a nobena ni slutila, da je šel mimo njih ubegli kapucin.

Angelik je bil že davno iz obližja hiše, ko se je potrpežljivim ženskam začelo dozdevati, da patra vendar nekoliko predolgo ni na dan.

»Morda je pa gospodu slabo postalo,« so začele ugibati ženske in sključena starka, ki je bila Angelika sprejela, je hitela pojasnjevati, da je kapucin izgledal prav slabo, kakor bi se bil hudo postil in da je bil očitno silno izmučen, brez dvoma, ker je cele noči premolil in se bičal.

Naposled so se ženske napotile proti koncu hodnika, da vidijo, kaj je z gospodom. Previdno so pristopile in sključena ženica je spoštljivo potrkala na vrata z ničlo in vprašala:

»Gospod, častiti oče, ali jim je slabo?«

Ker ni bilo seveda odgovora, je potrkala močnejše in ravno odprla brez zoba usta, da bi ponovila vprašanje, ko je ena tovarišice planila naprej. Zapazila je, da vrata niso zprta. Odprla jih je na stežaj in odskočila ter dala od sebe glas, kakor star berač, ki ga hoče naduha zadaviti. V prostoru je ležala kapucinska kuta in poleg nje sandale, patra pa ni bilo nikjer.

Nemega strmenja prevzete so pristopile ženske in pregledovale kuto in jo stresale vsaka posebej, kakor bi se hoтеле prepričati, da kapucina res več ni v njej.

»Ni jih,« je v silni ginjenosti zavzdihnila sključena ženica.

»Oh, ljube ženske,« je zdaj zavzdihnila zopet sključena ženica, ki je v zboru tovarišic imela prve besede, »doživele smo nekaj posebnega, priče smo izrednega dogodka. Blagor nam! Gospod so bili marternik, to se jim je poznalo na obrazu; dopolnili so svoje poslanstvo in se od tukaj vzdignili v višave, za pričo tega dogodka pa zapustili tukaj kuto.«

Trepetaje so ženske padle na kolena. Goreče so poljubovale kuto in sandale ter pošiljale vroče vzdihljaje za njim, o katerem so mislile, da se je dvignil v višave, med tem ko je v istem trenutku v Pasji ulici objemal in poljuboval ubeglo nunico Adelgundo.